

Geitaknottane

NATURRESERVAT I VERDSKLASSE

Mange farande mellom Mundheim og Gjermundshamn lèt seg fengsla av det storfelte utsynet mot Øynefjorden, Varaldsøy og Folgefonna. Den karrige furuskogen i lia på oppsida av vegen er det få som ensar. Kven skulle tru at dette området busar sjeldsynte planter og dyr, skapningar som har batt tilhald her i tusentals år.

Flyfoto av delar av Geitaknottane naturreservat i grenseområda mellom Kvam og Kvinnherad. Vestrevika nede til høgre. (Blom Norkart Mapping)

Den karrige utmarka i Geitaknottane har mange dammar og små tjørner som har vore lite påverka opp gjennom åra. Såleis er det ikkje sett ut fisk her - dermed er det rom for ein uvanleg førekomst av den sjeldne stor-salamanderen. (Jan Rabben)

GEITAKNOTTANE NATURRESERVAT vart oppretta i 1997 for å vera om unike biologiske verdiar. Størsteparten av det vel 14 km² store reservatet ligg i Kvinnherad, men Kvam og Fusa har også hand om viktige delar av verneområdet. Det meste av arealet ligg på mellom 70 og 300 moh. I nordvest går det opp til 673 moh. på toppen av Horga.

Furuskog på steingrunn

Til lågland å vera er Geitaknottane eit uvanleg stort og urørt villmarksområde. Men så har det også sparsamt med naturressursar som menneske kan gjera seg nytte av. Landskapet er dominert av berg og knausar, myrar og tjørner, dammar og pyttar. Naturforskaran leit seg lenge lura av det karrige førsteinntrykket. Dei eventyrlige verneverdiane vart ikkje oppdaga før på 1990-talet.

Furu er det treslaget som klarar seg best i reservatet, men ho må ofte ta til takke med å veksa rett i bergsprekkar eller på torvjord, for lausmassar er det lite av. Trea står spreidd og veksten går seint, dei krokforma trestammene blir sjeldan meir enn nokre få meter høge. Det blir ikkje mykje skog under desse tilhøva. Mange furutre er gamle fordi dei har fått veksa fritt i lang tid.

Venteleg ville eit så karrig og skogfattig område ha ein artsfattig flora, men det er langt frå tilfellet. I berggrunnen er det grønstein og grønskifer, som gir lite surt jordsmonn, og mange kravstore artar trivst svært så godt. I kløfter og bergskorer veks planter som er sjeldne, ikkje berre i dette distriktet, men i heile landet. Det er meir rikmyr på Geitaknottane enn nokon anna stad i fylket.

blåstorr
blåtopp
breiflangu
breiull
brunmyrk
brunsjene
dvergbjork
falkbregne
kongsbregne
loppestorr
nykkesiv
pors
sanikel
stortviblad
taggbregne

Stor salamander

Geitaknottane har den største førekomensten av stor salamander i landet, truleg òg i heile verda. Dette amfibiet har status som sjeldan og truga, men lever i ganske rikelege mengder i reservatet. For å finna svaret er det utført mykje forsking i området dei siste åra.

Storsalamanderen er registrert i meir enn 100 dammar og tjørner på Geitaknottane. Det finst truleg mange tusen individ, men